

Yeni sayıda...

Mülkiye Dergisi yeni sayısı ile elinizde... Bu sayıda Emel Memiş'in ve Burça Kızılırmak'ın tema editörleri olarak görev alması ve 'yoksulluk' temasına yer verilmesi yeni yayın kurulu tarafından göreve gelir gelmez karara bağlanmıştı. Aylar süren bir hazırlık sürecinin ardından, tema editörlerinin katkısıyla yoksulluğu hem kavramsal hem de ampirik çalışmalar yoluyla tartışan metinleri içeren 36(4) basılabildi. Yoksulluk olgusunun başta yaşamlarımızın yoksullaşması olmak üzere yarattığı onulmaz tahribe kayıtsız kalmanın bizatihi kendisinin yoksullaştırıcılığı üzerine tefekkür imkânı yarattılar. Yazarlara ve tema editörlerine bu vesileyle teşekkür ederim...

Ünsal Oskay "Yıkanmak İstemeyen Çocuklar Olalım"da Lunaçarski'yi, mutluluğun resmini yapan adam Renoir'ın kadın tasvirlerinden yola çıkarak, okumakta geç kaldığımızı söylüyor ve ekliyordu... *Tarihin yeniden seyrinin çizilmesi, yaşadığımız bugünün trajik görünümünü korkusuzca algılamamıza bağlı. Haliç'in kıyısındaki betonlarla kuşatılmış yeşilliklerin arasındaki sarı binalarda kapatılmış, kafaları üç numara tıraşlı çocukların varlığını fark etmemize bağlı...* Ve işte 36(4) sayısı yola çıktı bir şekilde. Yolda bir yerde olduğunun farkında olarak da sizlerin önünde.

Tema editörleri Emel Memiş ve Burça Kızılırmak tema kapsamında dergide yer alan sunuş yazısı, makaleler ve yorum yazılarına dair kendileri de bir sunuş kaleme aldılar. Ayrıca aynı tema kapsamında yine kendilerinin yazdığı bir yorum yazısı da bu sayıda yer alıyor.

Yeni sayıda ayrıca, Nazan Çiçek'in "Erken Cumhuriyet Döneminde Modern Çocukluk Nosyonunun Görünümleri Üzerine Bir Analiz" başlıklı makalesi, erken cumhuriyet dönemi seçkinlerinin bilişsel haritasında ve zihniyet örüntülerinde 'modern çocukluk nosyonu'nun izini sürüyor. Batı referanslı bir modernleşme projesinin ürünü olan bu nosyonun cumhuriyet seçkinlerince devralındığının tespitiyle yola çıkan metin, dönemin politika üreticileri, karar alıcıları ve/veya entelijansiyası içinde yer almış bazı figürlerin yayımlanmış eserleriyle kimisi yetişkinleri kimisi doğrudan çocukları hedefleyen bir dizi süreli yayını incelikli bir üslupla elden geçiriyor. Çiçek, modernliğin Türkiye coğrafyasındaki serencamını biyopolitik bir tahakküm alanı olarak çocukluğun inşası bağlamında inceliyor.

Aydın Ördek ise kaleme aldığı "İmkân ve Zorunluluk Olarak Komünist Ütopya" başlıklı yazısında komünist ütopya ve zorunluluk ilişkisini zihin açıcı bir üslupla ele alıyor. Kapitalizmin, tarihi boyunca en az dört kez (1848, 1896, 1929,

1968) çöktüğünün ve yeniden yapılandırıldığına altını çizen yazar, kapitalizm karşıtlarının isabetli bir biçimde belirlediği gibi iradeleri, dolayısıyla tercihleri aşan bir yapılar bütünü olarak gerçekleştiğini, bir zorunluluk olarak kavranabilen kapitalizmin çöküşünün de böylelikle öngörülebilir olduğunu tespit ediyor. Fakat bu çöküş her seferinde kapitalizm karşıtları tarafından kapitalizmin sonu olarak kavranırken sosyalistlerin ve komünistlerin ütopyalarının meşruiyetini dayandırdıkları tarihsel zorunluluk nosyonunun onları liberal hegemonyanın kendiliğindenlik düsturuna mahkûm ettiğine dikkat çekiyor. İnsanı; özgürleştirme vazifesi, gayreti olarak komünist ütopya tahayyülünün bir zorunluluk olarak komünist insanın tahayyülü ile mümkün olabileceğinin altını çiziyor.

Geçtiğimiz Haziran ayında kaybettiğimiz Kerim Bilgin'in, "Kölelerin Tarih Yapıcılığı: Haiti Devrimi" başlıklı yazısını Türkiye'de gelişmekte olan Haiti Devrimi literatürüne önemli bir katkı olmasının yanında özlemlerle hatırlanan Kerim'in anısına yayımlıyoruz. Kerim'in metni, bizleri, çok uzak bir ülke olarak tasavvur etmeye dönük ulus devlet yaratısı algımızı kırarak, salt egzotik uzak bir ülke olarak Haiti coğrafyasını değil, tarihi, köleliği ve devrimi düşünmeye davet ediyor. Devrimin temelinde yer alan ilkelerin, eşitlik, özgürlük ve kardeşliğin bedelinin ağırlığını ve bu bedeli ödeyen Haitili devrimcilerin hikâyesini detaylı bir biçimde okurların dikkatine sunuyor. Onların hikâyesini anlatırken, Kerim güçlü bir sesle bizlere sesleniyor... *de te fabula narratur...*

Bu sayıda yer alan bir diğer metin, Hakan Reyhan'ın 2012 yılında yayımlanmış "Ekolojik Emperyalizm: Gıdaya Tahakkümün Biyopolitiği" başlıklı eserini ele alan, Diren Çakmak'ın incelemesidir. Çakmak, bilimsel bilginin üretiminde varolan uluslararası işbölümünü ve hiyerarşiyi reddeden bir çabanın ürünü olduğunu belirttiği eser, yararlandığı literatür ve inşa etmeye çalıştığı kavramsal çerçeve ile gıdaya tahakküm sürecinin, doğal olmayan, ekonomi-politik nedenleri üzerinde durduğunu söylüyor. Çakmak'a göre bu bakış açısı, yazarı, disiplinlerin katı sınırları içinden bakmayı aşmaya ve insanlığı ilgilendiren felaketlerin ardındaki gizil 'ettirgenlik' ilişkisini görmeye zorluyor. Böylelikle bu felaketlerin denetlenmesi bir yana, ortadan kaldırılmasının da mümkün olabileceğine dair bir umut taşıdığına dikkat çekiyor.

36(4) sayısında yer alan son metin, yakın dönemde TBMM'de kurulmuş olan ilgili komisyonun raporu aracılığıyla kamuoyunun gündemine gelen Türkiye siyasetinin kronik sorunlarından birini ele alıyor. "Darbe Komisyonuna Yedi Ay Değil Yedi Yıl Verilseydi Dahi Sonuç Değişmezdi!" başlıklı söyleşide Komisyon çalışmalarına uzman olarak katkı veren İlhan Uzgel ile salt komisyon süreci ve rapor

üzerinde durulmuyor. Ayrıca 'demokrasiye müdahale' olarak adlandırılabilir sorun üzerinden 2012 Türkiye'si analiz ediliyor. Türkiye demokrasi tarihinde ilk kez TBMM tarafından müdahalelere karşı bir adım atılmasının öneminin altını çizen söyleşi, raporun oluşturulma sürecinde karşılaşılan kısıtları da ayrıntılı bir biçimde çözümlüyor ve vaadini yerine getirmekten uzak olarak değerlendirdiği raporun bu haliyle kamuoyuyla paylaşılmasının nedenleri üzerine ayrıntılı bir tartışma yürütüyor.

Elinizdeki sayının içeriği dışında, dergiyle ilgili değinmek istediğim hususların başında 36(3)'ün yayımı ardından derginin yaşadığı değişime dair gelen eleştirilerle ilişkili. Eleştirilerin büyük kısmının olumlu olması dergiyi yayıma hazırlayan ekibin üyelerini umutlandırdı. Zaten değişikliklerle ilişkili olarak okurları bilgilendirmek gerektiği düşüncesiyle, Mülkiyeliler Birliğinin web sayfasında daha önce genişçe bir açıklama yapmıştım. O metinde yer alan unsurların bir kısmını sizlerle de paylaşmak istiyorum. Dergide yapılan değişikliklere ilişkin kararlar, yayın kurulu kararlarına binaen hayata geçirilmeye başlanmıştı. Öncelikli amaç dergiyi içerik açısından daha nitelikli, ekonomik olarak daha sürdürülebilir, tasarım olarak akademik dergi statüsüne uyan sadelikte ve kolaylıkla ayırt edilebilir, dijital ortamda hem derginin kamusal yüzünü oluşturacak web sitesiyle hem de işletim sistemiyle entelektüel ve kurumsal bir ağırlığa sahip, yayın etiği açısından da en yüksek evrensel standartlarda iş gören bir yapıya kavuşturmak. Tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda kurul üyeleri süre kısıtı ve iş yükünün büyüklüğü dikkate alınarak çalışma grupları içinde örgütlendi ve kısa sürede raporlarını yayın kuruluna sundu. Sunulan raporlar doğrultusunda çalışmalar başlatıldı.

Derginin her aşamasının yeniden gözden geçirildiği süreçte öncelikli görev alanımız sayıların zamanında çıkarılmaya devam etmesi ve bu açıdan aksaklıkların oluşmamasının kesin temini idi. Bu hususta yayın kurulumuzun ve editör yardımcılarının katkısıyla bir önceki dönemde hazırlık çalışmaları başlatılmış olan iki sayıyı, elimizden gelen katkıyı da vererek yayımladık. Değişimin görünür hale geldiği üçüncü sayının ardından yeni dönemde çıkarmış olduğumuz dördüncü sayı elinizde.

Yukarıda değinildiği üzere öncelikle derginin biçimsel unsurlarında değişime gittik. Seçtiğimiz yol, derginin genel olarak 1965 yılında çıkarılmaya başlandığı dönemdeki ilk kapağından, özelde ise 1971 yılında çıkmış olan "Baskın Sayısını" temel alan ön kapak tasarımından hareketle yeni bir tasarımın oluşturulmasıydı. Modern ve minimalist öğelere sahip tasarım, derginin ve kurumun kuruluş felsefesiyle bağını sürdürsün istedik. Bu sebeple olabildiğince minimalist bir

tasarımı hedefledik fakat yazarlara saygının bir ifadesi olarak yazar adlarını da ön kapağa taşımayı gerekli gördük. Dergi kapağını iki renge düşürerek baskı maliyetlerini indirmeyi hedefledik. Arka kapakta ise içindekiler kısmına ayrıntılı olarak yer verdik. Böylelikle okurlara kolaylık sağlamayı amaçladık. Üye olduğumuz COPE (*Committee on Publishing Ethics*) Yayın Etiği Komitesinin logosunu da yine arka kapağa ekledik.

Derginin akademik niteliğini güçlendirirken eski kimliğinden tümüyle kopmasını da benimsemedik. Fakat indeksleme gereği ve TÜBİTAK-ULAKBİM uzmanlarının önerisi doğrultusunda, makale niteliğindeki hakemli yazılarla hakemsiz yorum yazıları arasında net bir ayrıma gittik. Nitekim yeni dönemde Editör/Tema Editörü Notu, Makale, Yorum, Kitap İncelemesi, Söyleşi ve Yuvarlak Masa alt başlıkları ile içerik oluşturulacaktır. Hakemli yazılar dışında dergide yorum, inceleme ve söyleşilere yer vermek konusunda mutabık kaldık. Her bir başlık için sizlerin katkılarına ihtiyacımız var.

Dergide çıkan makalelere yapılan atıflarda standart sağlanabilmesi titizlikle ele alınan bir diğer sorun alanıydı. Dergimizde çıkan yazılara atıf yapılması konusunda dikkatimizi çeken durum, her yazarın kendi tercihi çerçevesinde makalelere atıf yapıyor/yapabiliyor olmasıydı. Bunun nedenlerinden biri, dergi adının belirsizliğinde ortaya çıkıyordu. Kimi yazarlar dergi adında *Mülkiye*'yi kimisi *Mülkiye Dergisi*'ni kullanıyordu. Adı belirginleştirdik. Tereddütleri ortadan kaldırdık. Standart oluşturmaya mani bir diğer uygulama ise derginin ön kapağında ve sırtında yer verilen Roma rakamıyla cilt numarasını, günümüz (Arap) rakamıyla sayıyı, ayı/mevsimi, yılı içeren bilgiler gibi, aynı işleve sahip numaralandırma bilgisinin birlikte kullanılıyor olmasıyla ilişkiliydi. Bir basitleştirmeye gitme gereği açıktı. Kimi yazarlar cilt numarası ve sayıyı beraber yazdığı gibi kimi atıflarda sadece sayı yer alıyordu. Roma rakamı ile günümüz rakamı ayrımı ise bir diğer sorundu. Ayın ve mevsimin yazımı ise belirsizliği artırır nitelikteydi. 2003 yılında 238. sayıda içinde bulunulan ay yazılırken, 239. sayıdan itibaren mevsim yazılmaya başlanmıştı.

Yukarıda değinilen sebeplerle yeni dönemde dergide günümüz rakamıyla cilt ve parantez içinde yine günümüz rakamıyla sayının yanına yılı koymakla yetinme kararı aldık. Burada işaret edilen 36. cilt 2012 yılıydı. 2012 yılının çıkmış olan iki sayısı vardı. Böylelikle, 274. sayıyı 36(1), 275. sayıyı 36(2) değişim sayısını ise 36(3) kabul ettik. Cilt ve sayı ikilisi, yılda dört adet çıkmanın gereği ile birleştirildi. Böylelikle bir sene içerisinde çıkacak dört sayının ardından cilt numarası değişecek, sayı ise bir (1)'e dönecektir. Sayı olarak üçüncü sayı sonbaharla ilişkilendirilmişti ve kapak rengi de aynı çerçevede sarı olarak tasarlandı. Bu sayı ise kış sayısı olduğundan mavi olarak tasarlandı. Aynı tasarım, kapağın sırt

kısmına da taşındı ve kurum logosuna yine sırtta yer verildi. Ayrıca standart referans verilmesi hususundaki özenin bir gereği olarak, derginin iç kısmında, her sayfanın altına ilgili metnin künyesi okurların dikkatine sunuldu.

Dergide çıkmış makalelere yapılan atıflarda standart sağlanması derginin elektronik ortamda taranma ve kullanılmasında, kullanıcı dostu bir anlayışın tesisi için de gerekliydi. Derginin ulusal ve uluslararası indekslere dâhil edilmesi çerçevesinde kolay taranabilir hale getirilmesi için internet sitesinin baştan kurulması, büyük bir hazırlık yapılması gerekiyordu. Bu amaçla derginin eski sayılarının, tek bir pdf dosyası olarak saklanması ve okurlara sunulmasından vazgeçildi. Çünkü bu durum tüm sayıyı bir bütün olarak indirmeyi zorunlu kılıyordu. Bunun yerine her bir yazının; yazar adı, anahtar kelime ve başlığa göre taranabilir biçimde ulaşılabilir olmasını sağlamak gerekmektedir. Ayrıca yeni dönemde yapılan hazırlıkların giderek dijitalleşen bilgi üretimi ve paylaşımı sürecine uyumlu hale getirilmesi ihtiyacı da ortadaydı. Bu amaçla ciddi bir hazırlık sürecine girildi ve önemli mesafe alındı. Aynı çerçevede yerli bir indeks olan ASOS indeks yöneticileriyle görüşüldü ve derginin indekslenmesi süreci başlatıldı. EBSCO şirketi ile de temasa geçildi ve sağlanan uzlaşmayla uluslararası nitelikte bir indeksleme kurumuyla sözleşme imzalanmış oldu. Derginin sosyal medyanın olanaklarından daha fazla yararlanabilmesi için de bir Facebook sayfası oluşturuldu. Sayfayı yöneten sosyal medya sorumlumuz Kübra Ceviz'e de bu fırsatı kullanarak teşekkür ederim.

Ülke gündemi ile sosyal bilimler literatürünün ortaklaşa nabzını tutacak bir perspektifle, temalar etrafında gelecek sayıların oluşturulması hedefimiz devam ediyor. Bu kapsamda teması yayın kurulunca belirlenmiş gelecek sayıların; 37(1)Kent ve Toplumsal Muhalefet, 37(2)Eğitim, 37(3)Medya ve Özgürlükler ile 37(4)Toplumsal Cinsiyet, makale çağrısına ilerleyen sayfalarda yer verildi. Bu alanlarda hem makale hem de yorum yazısı olarak katkılarınızı bekliyoruz.

Son olarak dergiyi yayıma hazırlayan ekipte yer alan Ersin Embel'e, Ozan Değer'e, Nisan Kuyucu'ya ve Şafak E. Dikmen'e, ayrıca bir önceki sayıya katkılarından ötürü Burcu Sümer'e, bu sayıda ise tema editörü olarak görev alan Emel Memiş'e ve Burça Kızılırmak'a, Mülkiyeliler Birliği Koordinatörü Hatice Ayrancı'ya ve 36(4) sayısına emeği geçen herkese teşekkür ederim. Yoğun emek ve özveri olmadan bu noktaya ulaşmak mümkün değildi. Bu sayıda daha az olduğuna inanmakla beraber hatalar kaçınılmazdı. Fakat süreç içerisinde hataları olabildiğince azaltma gayretimiz sürecektir. İki önemli nokta bu kapsamda öne çıkıyor. Bunlardan ilki derginin bir önceki genel yayın yönetmenliğini üstlenmiş olan Serdar Şahinkaya'nın kendisine teklif edilmiş olan danışma kurulu

üyeliğini aslında kabul etmemiş olduğunu ve görev yaptığı kurumun adının ise Kalkınma Bankası değil Türkiye Kalkınma Bankası olduğunu belirtmesi ile ortaya çıktı. Bunun üzerine Şahinkaya'nın adını danışma kurulu listesinden çıkardık. İkinci nokta ise Nejat Ulusay ile yapılmış olan Metin Erksan Sineması üzerine söyleşide 'ihlâl' kelimesinin yazımıyla ilgili bir düzeltme esnasında tüm 'ihlâl' kelimelerinin silinmesine yol açan hatadır. Hatalardan ötürü ilgili kişilerden ve okurlardan özür dilerim.

Tarihin seyrini yeniden çizme yolunda küçük bir adım atabilmek, içinde yaşadığımız günün trajik görünümüne kısık gözlerle de olsa bakabilmek adına çıktığımız yolda yürümeye devam ediyoruz. Yeşilliklerin içindeki sarı sakil binalara kapatılmış, kafaları üç numara tıraşlı çocukların yüzlerinin, aynadaki suretleri olarak yürüyoruz Sokakları beraber adımlamaya, katkılarınıza ihtiyacımız var. Yeni sayıda buluşmak dileğiyle...

Sarp Balcı